

На бази података из евиденције интернет и КДС оператора урађен је следећи

ИЗВЕШТАЈ

Укупно се у року пријавило ради евидентирања 53 предузећа која пружају услугу приступа Интернету. Три од њих то раде преко КДС мреже. Само 41 предузеће је попунило рубрику прихода од пружања услуге. Укупан приход од услуге је у 2005. години је 1613 милиона динара док су трошкови закупа портова и линкова 528 милиона динара. Средња вредност годишњег прихода по предузећу је око 33.5 милиона динара а само 10 од евидентираних имају приход изнад средње вредности. Пријављено је око 684000 корисника преко аналогног модема и ИСДН прикључка, 32500 има широкопојасни приступ преко кабловских и АДСЛ модема, 3750 преко бежичне везе и 886 преко закупљених линија. На овим пословима је стално запослено свега око 500 особа. Иако укупан број корисника није за похвалу, утешно је да се број корисника преко широкопојасног и бежичног приступа значајно повећава (за 3 односно 2 пута). Коришћење изнајмљене линије се слабо повећава због превисоке цене. У укупној суми, трошкови закупа приступних и транспортних капацитета су око једне трећине прихода.

Година	Приход [милиони динара]	Број корисника по врстама приступа				Трошкови закупа [милиони динара]	Запослених
		Аналогни / ИСДН	Широко- појасни	Бежични	Изнајмљени вод		
2004	885	542000	8100	1258	770	294	
2005	1613	684000	32536	3751	886	528	500

У домену кабловско дистрибутивних система пријавило се 29 оператора од којих је 19 навело приход. Укупан приход од услуге дистрибуције радио и ТВ програма је 1688 милиона динара. Трошкови за права дистрибуције су 265 милиона динара. Само три оператора су са приходом већим од 200 милиона динара. СББ је доминантан са преко половине учешћа у приходу. Само четири оператора нуде и услугу кабловског интернета са укупно 23000 корисника. Стално запослених има око 850. Пријављено је 530000 корисника. Уочава се брз раст и у овој области (80%). Трошкови за права дистрибуције су порасли у већем износу што значи да се одговарајући прописи у већој мери поштују.

Година	Приход од ТВ дистрибуције [милиони динара]	Број корисника	Приход од интернета [милиони динара]	Број корисника интернета	Трошкови за права дистрибуције [милиони динара]	Запослених
2004	993	293000	84,7	8100	118	
2005	1688	530460	259	23226	265	867

У обрасцу за евиденцију је било и поље у коме су оператори требали да наведу основне проблеме са којима се срећу у раду. У овом кратком извештају они су само набројани.

Код интернет оператора, ако би требало изказати главне проблеме укратко текст би се свео на једну реч: Телеком. У том погледу значајније препреку су високе цене закупа портова и линкова, нерасположивост неких услуга (ADSL) у мањим местима, неиспоручивање уговореног протока, колокација опреме, монополско понашање које се огледа у ограничавању протока по изнајмљеним линијама са циљем пребацивања корисника на знатно скупље дигиталне линије, не дозвољавање коришћења кабловске канализације што је дозвољено неким операторима кабловске телевизије, везане продаје услуга, пружање услуга крајњим корисницима под повољнијим условима (изнајмљена линија ако се код њих узме приступ интернету се не плаћа, ADSL дају и директним корисницима).

Проблеми који нису у вези са Телекомом су такође бројни: непостојање техничких услова и јасне процедуре за рад у ISM опсезима, нерегулисан рад VoIP услуге, регулисање изградње сопствене мреже за приступ (WiMax и кабловски приступ) и повезивање чворишта, непостојање домаће тачке за размену интернет саобраћаја, регулисање интерконеције, регулисање коришћења сателитских веза.

За решавање значајног дела проблема надлежан је РАТЕЛ и треба размотрити како да се то убрза.

Код оператора кабловско дистрибутивних система има разлика, али и значајних сличности. Вероватно је најзначајнији проблем дозвола за градњу система и легализација већ изграђених мрежа. Регулатива је нејасна и дозволе за градњу се не издају уопште или се добијају по непознатим критеријумима. Потребна је и јасна регулатива око постављања мрежа уз давање примереног рока за усклађивање изграђених објеката са прописима. Међутим монополско понашање и у овом домену је веома изражено. Разлика је што се овде Телекому придружује и Електродистрибуција у погледу неједнаког третирања свих оператора у погледу дозвола за коришћење кабловске канализације и стубова електричне мреже и цене њиховог коришћења. Њима се придружују и неки велики оператори и ТВ станице купујући ексклузивна права за поједине преносе и канале а посебно право титловања на српском језику. Такође РТС-у се плаћају ауторска права а имају обавезу да преносе његове канале. Проблеми су и квалитет пријема сигнала “земаљских” ТВ станица у неким деловима.

Неки проблеми у овој области су у бар делимичној надлежности РАТЕЛА и треба размотрити начине да се у сарадњи са надлежнима (углавном Министарством за капиталне инвестиције) реше. Проблеми везани за ауторска права и монополско понашање у вези са тим је у надлежности Радио дифузне агенције.

Београд, 03.04.2006.

Сектор за телекомуникације и
информационе технологије